

SLOVENE C

Štev. 9.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.

Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v sredo, 13. januarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
V sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona štev. 188.

Na Balkanu se bliska.

Ko prihajajo poročila, da utegneta Rusija in Japonska za sedaj glede Koreje in Mandžurije odložiti odločitev z orožjem, dviga se zopet na površje makedonsko vprašanje. Sicer je sedaj zimska tišina na Balkanu, makedonski vstaši v tihih gorskih zakotjih brusijo meče in snažijo puške, da se pripravijo za krvavi ples z divjim Turčinom, ko ozeleni bukev. Makedonska raja se je prepričala, da so prazne vse turške obljube in da si more le z mečem olajšati svoje suženjsko življenje. Sarafov je na potovanju po Evropi, koder se še vedno dobé ljudje, ki čutijo s trpini na Balkanu. Zato je jako verjetno, da se s pomladjo prične zopet vstaja in celo vojska, ako dotlej turška vlada ne pokaže dobre volje za nasvetovane reforme.

Na Balkanu se bliska. Tih sicer, toda vztrajno se pripravljajo vse balkanske države za skrajne slučaje. Tako je Bolgarija že meseca oktobra poklicala v službo 24.000 vojaških novincev, ki so bili določeni za tekoče leto. Bolgarsko sobranje je v tajni seji dovolilo vojnemu ministru 25 milijonov izrednega kredita za armado ter tudi redne troške povišalo za 3 milijone frankov. Armado so letos Bolgari pomnožili za 6 pešpolkov, 6 eskadronov in 3 topničarske polke.

Rumunija je pomnožila svoje topničarstvo. Črnogorci so dobili vojno ministrstvo, ki ureja sokolske perjanike po modernih vzgledih. Tudi Srbija noče biti zadnja, kedar si bodo delili zapuščino bolnega moža ob Bosporu. Naravno, da Turčija to vse vidi in čuje in da tudi bolni mož oblači železno srjaco. Že pred letom je Turčija naročila 200.000 novih pušk in 230 topov. Po vsej Makedoniji in Rumeliji je razpostavila močne čete in vedno še prihajajo iz Azije novi oddelki. Vse to kaže, da se bržčas na pomlad na Balkanu zasuče vojni vrtnec, ki bo

lomil drevje, pustošil žitna polja, uničeval mirne domove ter moril človeka in žival.

V septembru je že leto minulo, ko sta Avstrija in Rusija poslali turškemu sultanu primerne reforme za Makedonijo. Turški sultan je odobril vse predloge ter obljubil hribe in doline, a storil nič. Evropi je bilo to vendar preveč in odobrila je avstrijsko in rusko kontrolo. Sedaj pa se je zganil turški sultan ter ugovarjal, češ, da na Turškem treba časa za reforme. Turčija je gotovo zopet računala na razprtje in needinost evropskih držav. Toda enkrat se je vendar varala. Danes so vse evropske države edine, da je treba s Turčinom govoriti resno besedo. Ruski car je koncem septembra obiskal avstrijskega in začetkom novembra nemškega cesarja, v prvi vrsti, da se razreši balkansko vprašanje. Nemški cesar je sicer dober prijatelj turškemu sultanu, a ravno zaradi tega mu mora svetovati reforme, ki morejo še turški državi podaljšati grešno življenje. Francija je na strani Rusije, Italija je s Francijo v najboljšem prijateljstvu, in celo Angleži podpirajo avstro-rusko politiko na Balkanu.

To je končno vse lepo, vprašanje je le, ali so s tem zadovoljni balkanski narodi. „Status quo“ — vse ostani pri starem, to je ona stara pesem, ki jo pojo že nad 30 let vsi avstrijski ministri za vnanje posle. Zadnji ponedeljek je grof Goluchowski v proračunskem odseku avstrijske delegacije odgovoril na razne ugovore glede balkanske politike. Rekel je, da se Turčija mora poboljšati, ako hoče živeti. In Turčija se mora poboljšati, ker je pod evropskim nadzorom. To nadzorstvo pa je določeno na dve leti, in v tem času se morajo izvršiti reforme.

Da bi se primerne reforme izvršile, to bi mogli končno verjeti, toda dvomiti moramo, ali je tudi resna volja turškega sultana in njegovih prvih svetovalcev, da izvrše povelje Evrope. Možje, kakor Ali in Fuad paša so v Turčiji bele vrane, katerim črni krokerji izključujejo oči. Pa recimo, da turški sultan posluša dobre svete in resno prične

z reformami. Posledice teh reform pa ne bodo vidne, ko se začne tajati sneg na Balkanu, in zato je že danes gotovo, da se v kratkih mesecih pojavi vstaja s podvojenim silo.

Sicer pa, draga Evropa, ali naj Makedonci na večne čase robotajo turškemu sultanu in njegovim pašam? Makedonci so obupali, da jih Evropa reši turškega izeza, zato so že pričeli v svojem obupu z dinamitom. Makedonci imajo kot narod isto pravico, kakor vsi drugi narodi, ki so v zadnjem polstoletju Evropi prenejali obraz ter delali nove zemljevide. Oni zahtevajo svobodo, avtonomijo, katero jim je že pred 25. leti zagotovil člen 23 berolinske pogodbe. In to pogodbo sta podpisali tudi Avstrija in Rusija. Makedonci zahtevajo to, kar so dosegli svoj čas Grki, Srbi, Bolgari ter v zadnjem času Krečani. In za to »svobodo« so vsi ti narodi prelili mnogo krvi. Zato se moti Evropa, ako upa, da turški sultan izvrši v Makedoniji reforme brez krvi.

Qui trop embrasse, mal étreint. Tako je v ponedeljek grof Goluchowski odgovoril dr. Stranskemu na vprašanje, zakaj se reforme ne uvedejo tudi v drinopoljskem okraju. S tem je bržčas hotel reči: Kdor misli, da se Turek kdaj prelevi, ta se jako moti. Ravno tako pa se moti tudi grof Goluchowski, ako upa, da bodo Makedonci zakopali svoje orožje.

Avstrijska delegacija.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je včeraj končal razpravo o zunanjem ministrstvu in začel razpravljati o vojaškem proračunu. Prvi je govoril marquis Baccquhem, ki je izrazil zaupanje grofu Goluchowskemu. Za prehod v nadrobno razpravo so glasovali vsi delegati razen čeških, jugoslovanskih in italijanskih članov. Govoril je češki delegat Kramar o osrednjem vodstvu ministrstva. Delegat Schönbürg se je izrazil, da ločeno zastopanje Avstrije in Ogrske na bruseljski sladkorni konvenciji nasprotuje avstrijskemu zakonu. Zunanji minister je izjavil, da je

potrebna za prosep naše industrije dejajska podpora trgovskih krogov. Našo trgovino na balkanskih tržiščih, zlasti industrijske izdelke, je spodrinilo manjvredno angleško blago. Razprave se je udeležilo še več delegatov, sedanjč je bil vsorejet proračun zunanega ministarstva. Dr. Stranasky je omenjal govor grofa Tisze, v katerem se je izrazil, da namerava delegacijo sklicati šele po rešitvi rekrutne predloge. Delegatje so sklenili glede debate o vojaškem proračunu najprej razpravljati o koncesijah, ki so jih dobili Madjari. Najprej je govoril vojni minister Pitreich, ki se je skazal kot parlamentarno izurjenega govornika. Njegov govor je napravil ugoden vtis vsled odkritostnosti. Izjavil je, da napram ogrskemu vojaškemu programu ne bo prekorajil meje, ki mora ostati nedotaknjena, da se vzdrži skupna armada, in da se mora vse prepričati, kar bi pospeševalo ustanovitev samostojne madjarske armade. Govoril je tudi o pomenu in obsegu nemščine kot poveljnega jezika; nemški delegatje so bili prav zadovoljni vsled tega govora.

Danes in v petek bo najbrže rešen vojaški proračun. Jutri gredo delegatje na povabilo Pitreichovo v arzenal si ogledat nove topove.

Važna izjava vojnega ministra.

Vojni minister je v proračunskem odseku avstrijske delegacije podal obširen eks-pozé, v katerem je povdarjal, da se naše vojne naprave premočno zaostale. Glede jezikovnega vprašanja je izjavil, da je enotni poveljni in službeni jezik absolutno potreben. Razlika poveljnega jezika bi v slučaju vojne imela za posledico silne zmešnjave. Zato se mora vsak častnik, ki hoče služiti v skupni vojski, naučiti njenega službenega jezika. Minister je govoril potem o polkovnem jeziku in je spominjal na cesarjev ukaz od l. 1868, po katerem se mora najskrbnejše gojiti polkovni jezik in se mora pri nameršanju častnikov gledati, ali so častniki z možni polkovnega jezika. (A večina častnikov, službe pri slovenskih polkih, zna k večjemu po slovenski kleti nad moštvo!) Naredba od leta 1871 je veljavna še danes, po kateri kadetje in častniki ne morejo avanzirati, ako se tekom treh let ne priuče polkovnega jezika. V vsaki

LISTEK.

Pisma s pota.

Pojlki napisal H. Sienkiewicz.
Posl. Podravskega.
(Dalje.)

Na železnici.

Ko sem premišljal, da bom prvi Poljak, ki opiše po lastni izkušnji veliko železnico med obema oceanoma, me je tam misel spodbadala k večji naglici v mojih opravkih, tako da sem že petega dne po svojem dohodu v New York odšel s svojim tovarišem na zahodni kolodvor, od koder drži železnica v Chicago. Iz New Yorka smo odpotovali ponoči; zaradi tega sem obrežje Hudson Rivera videl samo pri mesečini. K sreči je bila noč svetla od meseca in od snega, ki je pokrival okolico; zato sem imel priložnost, pasti svoje radovedne oči na krasnih prizorih na desni in levi strani železnice. Mogočna široka reka se je bliščala kakor srebrn trak. Na obrežju je stal nepremično molčeč črn gozd; okolica se mi je zdela, zlasti po noči, precej divja in prazna,

toda moja domišljija jo je oživila z Indijanci in bivoli, o katerih pa je, mimogredé rečeno, v tem kraju že zginil sled in v katerih tukaj rojeni in tukaj odrasli prebivalci ne vedo dosti več, nego prebivalci Varšave ali Lublina.

V Evropi, v Belgiji, Franciji in celo v Angliji sem zapustil pomlad, šumeče vode in zelene žitna polja; tu pa je na zemljepisni širini južne Italije še ležal na polju sneg; ozračje je bilo rezko, neprijetno, in drevesa še niso poganjala popkov. Hudson River pa le ni bil zamrzel; videl sem namreč velike parnike, ki so rezali s pramirno gladino te široke reke, kar napravlja zlasti ponoči kaj mičen prizor. Kmalu pa nam je reka zibnila izpred oči. Vlak je drdral po tiru, izklesanem v skalovje, čigar stene, štrleče kvišku na obeh straneh, so popolnoma zakrivale obsorje. Semtertja smo drdrali skozi tunele.

Vozili smo se sedem dni in sedem noči. Na postajah se nismo mudili dalje, kakor eno ali dve uri. V teh sedmih dnevih popotnik biva v vagonu, spi v vagonu, je v vagonu ter se sčasoma nanj tako privadi, da

ne more pozneje več noči brez navadnega železniškega ropota niti zaspati. Kdor potuje v takoiimenovanih »sleepingcarah«, temu še to potovanje ne preseada; spi namreč v postelji, več ali manj takšni ali še celo boljši, kakor doma; toda kdor mora prebiti noč v navadnem vagonu, trpi prave muke; v pripovedkah o ugodnostih v američanskih vagonih je toliko resnice, kakor v pripovedkah o hitrosti teh železnic. Navadni američanski vagon prvega razreda je velik koča. Ob stenah stojita dve vrsti klopi, na sredi pa je prostor za sprehajalce. Klopice so navadno obite z obledelim baržunom ali z oguljenim zelenim plstnom in so tako ozke, da skero nimata dovolj prostora dve le kolikaj bolj rejni osebi; stojé pa tako tesno druga poleg druge, da človek, ki mu je Bog dal nekoliko daljše noge, v resnici ne ve, kam z njimi, ako jih noče po američanski navadi nasloniti na naslonjalo nasprotne klopi ter tako objeti glavo ondi sedečega popotnika kakor s kleščami.

V vsakem drugem kotu vagona je železna peč, v katero železniški strežaj naklada podnevi in ponoči toliko premoga, kolikor

ga more spraviti vanje. Pa je tudi v vagonu vroče, da ni mogoče prestajati. Popotniki se sprehajajo po vsem vlaku, konduktar odpre sedaj pa sedaj duri, in mrzel veter zapiše v vagon z vso zalogo revmatizma. Sosedje žvečijo tobak, pljuvajo, jedó, spavajo, povsod je opaziti največji nered. Na podu se valja množica olupkov od raznega sadja, orehovich lupin in porcelanastih pljuvalnikov, ob katerem se spotakneš pri vsakem koraku. Eni žvižgajo, drugi prepevajo, zopet drugi smrčó, otroci kričó, moški odkladajo jopiče, ženske srebajo juho; pravcata kolobocija v malem obsegu.

Zlasti zarano je takšen vagon kakor pravo bojišče. Sredi te zmešnjave pakoraka konduktar, velika postava, pravcat kapitan ladje, ki se sprehaja neprestano po vsem vagonu, usede se včasih, položi noge na neverjetno višavo, slede jopič ter sede k ženskam; pogostoma je vzvišen, časih celo veličasten, časih nenavadno zaupljiv ali rahlo karajoč, a časih celo otekel vsled pretepa s kakim »traperom« (postopačem), kateri se celo za tako visoke osebe dosti ne zmeni.

Na tej železnici je sploh tako: ako

vojaški šoli se bo poučevalo tudi kak nemški jezik.

Veto.

V Vatikanu se zelo razpravlja o veto-pravici in skuša najti primerne pripomočke, da se prepreči pri prihodnji volitvi papeža tako ravnanje katoliških držav. Papež Pij X. in kardinalski kolegij hočejo to vprašanje popolnoma spraviti s sveta, ker se diplomatičnim potom pri državah ne more nič doseči. Te se namreč nečejo odpovedati tej več sto let stari pravici. Trdi se, da bodo morali kardinali papežu priseči, da ne nastopijo nikoli kot zastopniki kake države.

Jugoslovanska omladina.

Srbska omladina nadaljuje svoje delovanje glede makedonsko-srbskega vprašanja in išče sotrudnikov med bolgarskimi akademiki.

Profesor dr. Teodorov, svoječasi rektor solijske visoke šole, jih je povabil, naj pridejo v Beograd na skupen kongres s srbskimi dijaki, da se posvetujejo o makedonskem vprašanju.

Tega shoda se imajo udeležiti tudi hrvaški in slovenski dijaki. Ta predlog iskreno pozdravljajo tudi resnejši bolgarski politiki in javnost, zato je kongres bolgarskih in srbskih dijakov lahko mogoč. Ostane pa vprašanje, kako bodo hrvaški in slovenski dijaki nastopili glede tega, in ali jim ne bo stavila vlada kakih zaprek? Vsekakor jugoslovansko dijaštvo ne bo mirovalo, in naj se Makedoncem obetajo še tako lepe reforme.

Ogrsko.

Nočejo potihniti govornice, da pride v Tiszovem ministru do krize. In to slednjem ne bi presenetilo nikogar. Tisza doslej ni opravičil nanj stavljenih pričakovanj, in je položaj le še bolj zmedel, ono malo pa, kar je dosegel, je preplačal z visoko ceno. Praktičnega ni nič dosegel, nabori so bili že v sedmih preloženih, in vprašati se mora, ali je bil Tisza pravi mož, poklican, da reši zamotane ogrske razmere! Vendar do krize je še daleč, in Tisza ima še čas, da popravi svoje grehe, ako jih more.

Listi so prinesli obširna poročila o konkurzu hranilnice v Szeklu, kjer je predsedoval in sleparil poslanec Ugron. Ta konkurz je dal tudi povod tožbi zoper Ugrona vlad sleparske krize. Hranilnica izkazuje danes 600 000 K primanjkljaja, a pokritja je samo 22 280 K, kolikor ima Ugron premoženja. Vložniki v Szeklsko hranilnico pripadajo najubožnejšim stanovom in vlada povsod silno ogorčenje zoper Ugrona, ki je uničil mnogo ljudi.

V državnem zboru so včeraj nadaljevali razpravo o rekrutnem zakonu. Govorilo je več obstrukcionistov.

Boji v Somaliji.

Kakor se uradno poroča, je napadel general Egerton z 2200 angleškimi vojaki in 1000 domačini 11. t. m. pri Jidballi 5000 mož broječo četo dervišov, ki so tvorili Mulahovo glavno moč. Tudi sovražniki so prišli streljati, toda se kmalu spustili v beg. Angleška konjenica jih je zasledovala deset milj daleč. Sovražnikova izguba se ceni na 1000 mož. Mnogo dervišov so ujeli ter zaplenili 400 pušk. Angleži so zgubili 41 mož, med njimi sta dva častnika mrtva, devet pa težko ranjenih. Enega častnika pogrešajo.

Arabci in turška vlada.

O arabskih nemirih se je že češče poročalo. Krvavi poboj pri Assiru se je zgodil že pred dvema mesecema in še danes ni

razžalil kondukterja, te pozove na boj s pestjo, te naklesti po očeh in vrže iz vagona; ako si pa ti močnejši, moreš mu ti zdrobiti deljosti in ga vrže iz vagona. Uprav to velja tudi o onih gentlemanih, ki kurijo peči ali prirejajo postelje v sleeping-carah. Vendar, kakor povsod, tako tudi v Ameriki: kdor se čuva ter ne išče prepira, ta ga tudi ne najde; če, ako je tujec, uživa vsled tega celo spčšovanje.

V sleeping-carah, to je v vagonovih spalnicah, ali še v tako imenovanih silverpalace Pulmana vlada zares večja ugodnost in večji red. Zvečer pride zamorec, izvleče različne predale ob stenah vagonov ter jih priredi za postelje, ob katerih se nahajata dve druga nad drugo; vsak par pa je ločen od drugega z baršunastimi preprogami. Takšen par postelj se imenuje sekcija; spodnja postelja je boljša, zgornja slabša; kadar potuje dva skupaj, najmeta si takšno sekcijo ter imata na noč takorekoč svojo sobo; kadar pa potuje sam ter noče plačati najemščine za celo sekcijo, ima pravico samo do ene postelje, kar pa je neprijetno in sitno, kajti večkrat se pripeti, da v eni in isti sekciji ne prenočujeta dva moška, marveč dve osebi različnega spola.

nobenega poročila, so li imele proti šejku Hamid-Eddinu odposlane čete kak vspeh ali ne. Iz perzijskih pristanišč pa prihajajo poročila, da so se tudi tam pričeli Arabci vzdigovati. Pred kratkim so napadli Arabci v bližini Bassorah Turke ter jim napravili znatno škodo. Arabci so napadli mesto Airieh pri Bassorah, pobili 30 turških vojakov in 9 častnikov in oblegali mesto. Še celo iz Bassorah odposlane čete niso mogle pregnati oblegalcev ter so se morale umakniti. Obleganje se nadaljuje. Tudi iz Jemena prihajajo poročila o nemirih. Trdi se, da so imeli pri dogodkih pri Bassorah Angleži svoje roke vmes. Resnica pa je, da so Arabci s turško vlado zelo nezadovoljni.

Balkan.

Med 600 orožniki, ki jih je zdaj turška vlada odposlala v bitolski vilajet, so večina kristjani. Med njimi pa se nahajajo tudi prejšnji vstaši, ki so pač spremenili obleko, a ne svojega mišljenja. Nosijo tudi turški frs a na njem je prišit križ. Tega conijo mnogo višje, nego turški polumesc. In če pride do vstaje, bodo orožje obrnili gotovo zoper Turke, ne pa zoper kristjane.

O napadu na vstajškega vodjo Stojanova v Zofiji se poroča, da ima štiri rane.

Iz hrvaškega sabora.

Iz Zagreba 11. januarja.

V današnji seji hrvaškega sabora je predložil poslanec dr. Pliverić nujni predlog, da regnikolarna deputacija dovrši najkasneje do konca junija svoje razprave z ogrsko regnikolarno deputacijo, ali pa da predloži saboru poročilo o neuspehu svojega delovanja. Potem se je nadaljevala razprava o podaljšanju finančne nagodbe. Tomasić je branil predlog nasproti Franku. Za njim je govoril kanonik Rubetić. Povedal je večini, da je vse ona zakrivila, da je Hrvaška v tako neugodnem položaju, in sicer zato, ker je podpirala skozi 20 let tlačitelja hrvaškega naroda. Govornik zahteva samostalne finance, ker to je edino sredstvo, da se Hrvaška reši propasti in sužnosti. Zahteva tudi, da povrne Ogrska Hrvatom vso škodo, ki so jo imeli zadnjih šest let radi neizvedene nagodbe. Prav slabo je branil vlado poslanec Vukmanić, češ, da naj se Hrvati ne vznemirjajo radi izjav mažarske opozicije, s katero nimajo hrvaški poslanci nobene zveze. Kar se tiče pa finančne samostalnosti, misli govornik, da je bolje za Hrvate, da se drže nagodbe, češ, da bi imeli s samostalnimi financami tudi večje stroške, kar pa ni res. Očitna neresnica pa je, da Mažari pri finančnih uradih nameščajo le Hrvate. Ravno v najnovjšem času so namestili na najboljša mesta nekaj Mažarov, in ta mažaronski poslanec je menda prespal nekaj dni, da ni slišal nič o tem dogodku. Taki so ti mažaroni, da ne vidijo krivic, katere vidi ves narod.

Prav temeljito je dokazoval dr. Vrbančić, da je podaljšanje finančne nagodbe v tej obliki za Hrvaško silno škodljivo. V tej nagodbi stoji navedena tudi svota 3 milijonov kron, katere je dala Ogrska Hrvaški. Pa še nekaj. Minister financ se je namreč izjavil, da je ogrska vlada točno pregledala hrvaški avtonomni proračun in šele potem dovolila to posojilo. Če Hrvati odobri to postavo v tej obliki, potem bodo sami dovolili, da bo ogrska vlada tudi zanaprej lahko pregledovala hrvaški avtonomni proračun.

Potem je zagovarjal dr. Pliverić svoj nujni predlog z mažaronskimi dokazi, češ, da ni bilo mogoče do zdaj skleniti nove nagodbe radi parlamentarnih zmešnjav na Ogrskem. Vendar se nadja, da se to kmalu zgodi. Hrvaška ne potrebuje od Ogrske milosti, nego zahteva pravico. To je vse lepo rečeno, toda mažaroni naj s svojo odločnostjo prisilijo Mažare, da bodo pravični nasproti Hrvatom. Nujnost je podpiral tudi poslanec Šilović. Proti nujnosti je govoril z vso odločnostjo dr. Frank, ter se jasno izjavil, da Hrvatov vse te razprave ne bodo nič pomogle, dokler ne dobe svojih financ. Končno je večina sprejela predlog.

Iz Rusije.

Rusko ministarstvo proučevalo hoče v svojem proračunskem predlogu za leto 1904 izvanreden kredit od 147 milijonov rubljev za gradbo železnic, t. j. 20 mil. več nego lansko leto. Načrt zgradb je zelo prostran. A za Petrograd in njegovo trgovino je velikega pomena. Najprej bo izpeljana severna železnica Petrograd Valogda, ki bo še drugo leto izročena prometu. Ta proga se bo pozneje nadaljevala do Vjatke. Dalj časa bo trajala gradba železnice Petrograd - Petrozavodsk, ki bo pa tudi že najbrže gotova čez dve leti. Pctem pride na vrsto železnica Belogorje Sjedlec, ki jo v Nemčiji smatrajo za strategično. Leta 1907 bo sibirskemu izvczu odprta neposredna pot za Petrograd po novi progi Kurgan Čereca. Ruska železniška državna mreža bo to leto povečana za 550 klm.

Iz brzojavk.

Dunaj. Slovenska korespondenca pravi, da češki poslanci s nikomur niso govorili o vladnih predlogih glede nemško-češkega sporazuma.

Dunaj. Wiener Ztg. je danes objavila ces. naredbo, s katero se vlada pooblašča, da začasno podaljša trgovinski pogodbi s Italijo in Meksiko, izvzemši vinsko klavzulo.

Budimpešta. Honved huzarji, ki so se udeležili v Baji v noči od srede na četrtek prejšnjega tedna se vršečih izgrediv ter hodili z golimi sabljami po ulici in razbili 120 okenskih stekel, so obsojeni na 20 dni strogega zapora.

Budimpešta. Grof Khuen bo 20. t. m. odpotoval za pet tednov v Egipt. Sarajevo. Črnogorska vlada je zapovedala Albanom, naj zapuste deželo.

Zagreb. Na skupščini v Daruvaru je bilo nad 2000 oseb.

Belgrad. Včerajšnja seja skupščine je bila nesklepčna.

Pariz. Pri banketu republikanskega odbora za trgovino in industrijo je govoril min. predsednik Combes, ki je razvijal program za prihodnje zasedanje zbornice: dveletna vojaška služba, popolno zatrtje kongregacijskega pouka in predloga o razmerju mej državo in cerkvijo.

Rim. Poročevalec „Agence Nationale“ je imel razgovor v Rim došlim Sarafovom. Poročevalec ga je vprašal, ali bi se zadeve na Balkanu ne mogle rešiti mirnim potom. Sarafov je dejal, da bi se to zgodilo le v tem slučaju, ako biva štisto dale Macedoniji tako avtonomijo, kakor jo ima Kreta. Turška vlada se mora udati, ali pa bo spomladu bruhnil vstanek z največjo močjo. Tudi bolgarsko-turški konflikt se sedaj razvije.

Petrograd. Merodajni krogi zatrjujejo, da nastopi minister Plehve enoletni dopust. Napoti se v inozemstvo. Kot njegov namestnik bo deloval general pl. Wahle. Čuje se, da se Plehve ne vrne več na svoje mesto.

Rim. Od rimskih listov se peča le „Messagero“ z izjavo avstrijskega ministra zunanjih zadev grofa Goluchovskega ter piše: „Ako ostane trozveza omejena le na varstvo nevalitete, potem je pač nepotrebná.“

Pariz. Zbornica je izvolila s 357 glasovi Henry Brissona za predsednika. Za podpredsednika so bili izvoljeni Etienne, Lockroy, Gerville, Reache in Guillaín.

Madrid. Gledališče „Zarznela“ so zaprli, ker so se v njem pele prepovedane politične pesni. V pariškem gledališču pri Madridu je bilo aretiranih 16 oseb, ki so zahtevale, naj se poje te pesni. Policija je aretovala tudi nekega kostumiranega igralca, ker je pel dotične pesni. Ker je občinstvo radi tega obkolilo policijo ter zahtevalo, naj se dotičniki izpuste, razgnali so policaji občinstvo z golimi sabljami. 12. t. m. se je vršil shod zveze gledaliških igralcev, na katerem se je predlagalo, naj se vsa španska gledališča zapro.

Belgrad. Pri včerajšnji volitvi predsednika častniške kazine je bil izvoljen za rotnik Popović z 250 glasovi, njegov protikandidat nezarotnik Rasć pa je ostal z 36 glasovi v manjšini.

Zofija. Dvorno osobje kneza Ferdinanda bo te dni vse odpuščeno in nastavljeno novo osobje, kar vzbuja veliko senzacijo. Tudi sedanji dvorni maršal bo odpuščen.

Usmilite se ubogih ptičev.

Zima je nastopila z vso strogostjo. Sveta dolžnost vsakega omikanca je, da sedaj krmi one za človeštvo prekorniste ptiče, kateri nam tudi v zimskem času zvesti ostanejo, z nami delež ne samo veselja rajске pomladi, marveč tudi mraz in zimske nadloge. To so oni ptiči, kateri nam tudi za časa hude zime veliko koristijo, celi dan preletavajoč si po drevju in izpod lubja iskajoč linčice in druge škodljive golazni. To so oni naši ptiči, kateri valijo v duplih. Dokler ni zapal sneg, ali po deževnem vremenu ne zmrzuje, se tem ptičem ne godi posebno hudo. Z močnim in špicastim kljunom že izklestijo izpod lubja in drevesnih špranj potrebno hrano; a kadar zapade sneg in potem zmrzuje, so tudi debela pokrita s snegom, takorekoč obdana s ledeno skorjo, tedaj tudi te ptiče ne najdejo, česar iščejo, in morajo neizogibno gladu poginiti.

Na ta način pogine mnogo žoln in senic. Žolne že ne pridejo tako hitro z drevja na tla, in se tudi ne bližajo preveč bivaličem ljudi in živalij. Teh ptič vsaj mačke ne morejo loviti, senice pa glad in lakota priženeta na dvorišča, celo v hleve in skednje, kjer jih mnogo pomorijo mačke.

Mnogo senic polovijo tudi otroci v nastavljene kletke, jim nato pristržejo peruti in pustijo letati po hišah, kjer jih zopet mačke zaloté in jih tudi zaradi neprimarne hrane mnogo pogine.

Akoravno to napravlja mladini nedolžno veselje, vendar bi se moralo na vsak način v šoli strogo prepovedati, od strani gg. katehetov in učiteljev nadzorovati in kaznovati.

Kako in s čim naj krmimo ptiče? Tem tičem služi skoraj vse za zimsko pičo, posebno pa bučne peške, peške od solnic, loj, svinjska mast itd. Nekateri mečejo tudi drobtine od pšeničnega kruha. Toda eden najslavnejših avstrijskih ptičevalcev, pokoini Blaž Hanf iz benediktinske opatije »Marija dvor«, je v listu »Gesiederte Welt« opetovano svaril, naj se ptičem ne dajejo drobtine. Dokler drobtine ne zmrznejo, ptičem dobro služijo; ko jih pa ptiči zmrznjene použijejo, morejo biti ptičem nevarne. Na ta način je dobil Hanf v opatijskem parku in vrtu zjutraj mnogo ptičjih mrtišev, dokler ni odpravil krmiljenja s sahimi pšeničnimi drobtinami.

Baron Berlepsch v Kasel-u na Nemškem, eden najumnejših veleposestnikov in tudi znamenit ptičevalcev, je izumil v svoji mnogoletni praktični piči, katero v svojih spisih najtopljeje priporoča in katero si skoraj vsak sam lahko napravi. Ta piča je sestavljena iz posušenega zmletega pšeničnega kruha, posušenega zmletega govejega ali konjskega mesa, zdrobljenih konopelj, maka, makove moke, belega prosa, ovsa, posušenih bazgovih jagod, pešek od solnic, posušenih mraziljnih jajec. Vse skupaj se vsuje v raztopljen lej, potem dobro premeša in vlije v to narejena lesna koritca in pustí, da se tvarina strdi. Ta koritca se kar na drevesna debela pritisejo. Kadar so prazna, se zopet zalijejo, kadar so zasnežena, se osmažijo in zopet na debela pritrdijo. Baron Berlepsch tudi sledeče priporoča: Tu popisana zimska piča se ulije po vejah božičnega smrekovega drevesa. Ptiči, tudi najplašnejši, se bodo takega drevesa hitro priprijeli, dočim se plašni ptiči bojé na drogih obešenih skrinjic in hišic, in tako ta piča koristi večinoma vrabcem.

Pisec teh vrstic vsako zimo krmim ptiče in ni mi žal za stroške. Ljudstvo to moje početje imenuje otročarijo, meni pa je v največjo zabavo in veselje. Prepričan sem, da koristim na ta način človeštvu, ko rešim mnogo teh ljubkih živalic gotovega pogina, in to mi je v najboljše zadoščenje. Pretečeno zimo naštel sem še nad 30 parov moj vrt pohajajočih senic, več parov plezalcev, celo zelene žolne so moj vrt obiskovale, letos pa s strahom zapazim, da komaj osmi del mojih ljubkih zimskih gostov obiskuje moj vrt. Naših krilatih pevcev selivcev vsled nikdar sitnega želodca polentarijev v blaženi Italiji na milijone pogine, za one ptiče pa, ki se ne selijo na jug, pa se malo ali nič ne stori. Kaj pomaga, če so v vsakem političnem okraju trije ali štiri prijatelji ptičev, kateri jih krmijo! Vsaka občina, župnija, vsaka mala vas bi morala pozimi ptiče krmiti!

Ako ne bodo storili merodajni krogi v tej eminentno važni zadevi še o pravem času primernih in potrebnih korakov in se ne bodo delalo za napravo umetnih dupel (gnezdilnic) na drevju, utegne se zgoditi, da zapusti našo toli lepo in slikovito deželo še to pičo številno ptičev! Vedno se govori in tarna, da gosnice in črv neizmerno škodujejo vrtnarstvu in poljedelstvu, a ravno v naši deželi je to velevažno vprašanje skoraj popolnoma zanemarjeno.

Štajerske novice.

š Iz Nove cerkve. Slovensko katoliško bralno društvo v Novi cerkvi priredi v nedeljo dne 17. januarja popoldne ob treh dekljsko veselicu z govorom in igrama »Majničkova kraljica« in »sv. Nežka«. Govorila bo Nežka Šip. — Mladeniči bodo tudi kmalu napravili svojo zabavo. Igrali bodo med drugim igro »Krdmar pri vitem rogu«, katera se v kratkem pošlje kršč. socialni zvezi, da jo natisne, če ji bo po godu. — Na oklicih je v Novi cerkvi Elizabeta Korenjak, vdova Novačan. Lani pomladi se ji je mož Jožef ponesečil z vozom v velikem klancu pri Stranica. Čez par mesecev potem je umrl v celjski bolnišnici. Z njegovo smrtjo je prešlo v tuje roke lepo posestvo, na katerem je gospodarila rajnega rodbina okrog 300 let, kakor kažejo krsne knjige. Predlanski je umrl sosod Novačanov, Jožef Škoflek-Dorški. Tudi njegova rodovina je gospodarila skozi 300 let na jednom najlepših posestev v župniji. Z njegovo smrtjo je prešlo vsaj v čisto tuje roke. — V ina imajo ljudje v Novi cerkvi še dosti. Darnarja potrebujejo za obleko, za davke in druge potrebe, a novcev ni, ker ne morejo vina prodati. Pač naroba svet! Popije se toliko ponarejenega in popravljene vina, kmetje pa s svojih naravnih pridelkov ne morejo prodati.

š Celjska „vahtarca“ v svoji zadnji številki kar nori vesolja, da so pri volitvah v osebno dohodniško cenilno komisijo na Kranjskem v dveh skupinah zmagali Nemci. To dejstvo, katero so zakrivali krajski Slo-

venci s svojo malomarnostjo, daje »vahrari« povod, da blebete o sijajni bodočnosti sedaj še speče nemško narodne moči na Kranjskem. V svoji znani budalosti pripisuje slovenski narodni preporod v letu 1848. nemškemu bratoljubju, ki je navdušilo »Nemca« Bleiweissa, da je Slovence oborožil z »novoslovenščino«. Svoja razmotrivanja končuje z besedami: »Nas, Nemce, je sicer z ozirom na Kranjsko dandanes vrge val usode v globino, ali prišel bo čas, ko bo zopet tak val dvignil kranjsko nemštvo in ga povzdignil na svoj hrbet«. — Če ne bo »dež slo!«

Na Zidanem mostu priredi tamnojnji streliški klub, ki je seveda nemški, dne 30. t. m. plesni venček v prostorih kolodvorske restavracije. — Streliški klub ni v nikakoršni zvezi z železniškimi napravami; kolikor nam je znano, razun postajnega načelnika celo noben železniški uradnik ni klubov član, in vendar prireja svoj ples v kolodvorski restavraciji, ki je namenjena v prvi vrsti potujočemu občinstvu in železniškemu »sobju«. Zato pač vprašamo, po katerem § železniškega opravilnika je nemško nacionalnim društvom dovoljeno prirejati ples v železniškem poslopu?

Na Grobelnem so vesled nove proge Grobelno Rogatec postajno poslopje znatno povečali. Kakor znano, so na novi progi »dvojezični« napisi. Tudi na Grobelnem se je čital prvi dan dvojezični napis »Herren — Za gospode«, toda izginil je takoj, češ »Grobelno« je postaja južne železnice in južna železnica ima na Sijarskem samo nemške napise. Po železniških predpisih bi morali biti na postaji vsi oglasi itd. dvojezični, ali na Grobelnem je videti le nemške. Ne vemo, ali je temu kriv tudi oni Miglitsch, ki je po celi novi progi samovlastno odpravljal dvojezične napise in napravil na rogaški postaji imenitni dvojezični napis — vodno steklenico.

Radi nepoštenosti so zaprli v Mariboru 22 let starega slugo Albina Peterlinškega iz Konjic.

I. občni zbor „Zveze slovenskih štajarskih učiteljev in učiteljic“ bo po sklepu upravnega odbora z dne 6. jan. t. l. v torko po veliki noči dne 5. aprila t. l. v Celju.

Smrt v vodnjaku. Dne 7. t. m. so našli soprogo mizarskega mojstra na Laškem, Karolino Sket, mrtvo v vodnjaku. Sodi se, da se ji je pamet zmešala in da je potem sama skočila v vodnjak.

Odlikovanje. Gosp. Josip Jagodič, knjigovodja železne trgovine »Merkur« v Celju, udeležil se je tekmovalne razstave izložb, katero je priredilo društvo avstrijskih trgovcev na Dunaju, ter prejel za vposlano skico izložbe sveč častno diplomu.

V konkurz je prišel mariborski trgovec Jožef Krenn.

Blazni morilec pobegnil. Iz blazine pri Gradcu je pobegnil blazni Franc Wiesiak, ki je l. 1899 umoril v Gradcu svojo ženo, a bil proglašen umobolnim.

Primorske novice.

Zmota tržaške policije. Tržaška policija je prišla v nekem hotelu prve vrste Angleža Keching, ker je sumila, da je od nemškega sodišča zasledovani trgovec z deklet. Keching, ki ne razume niti besedice nemški in zavzema visoko mesto pri angleški vladi, je zatrpel, da so se zmotili. Ko so ga policaji odpeljali na policijo, hiteli so njegovi prijatelji na angleški konzulat in konzul se je takoj napotil na policijo, da prepreči nadaljne korake. Kechinga so takoj izpustili iz zapore in policijski nadzornik je pred konzulom takoj prosil odpuščanja za ta čin.

Pozabili so! Goriški mestni očetje, italijanski liberalci, dobro pomešani z židovskim elementom, so sklenili s tvrdko Kunz & Comp. dogovor za sesalke iz potoka Mrzleka. V petnajstih dneh bi bili morali odgovoriti. A so — pozabili in se spomnili šele čez šest tednov.

Ustanova za vseučiliščnika, doma iz poknežene gr. gije Goriške, v znesku 600 K, je razpisana do 31. jan. Prošnje se naslovijo na dež. odbor goriški.

Ogenj. V Gorici so se vnele saje pri peku Turelu v ulici Rabatta. Ognjegaoci so hitro pogasili.

Ponočnjaki v Gorici imajo svoje veselje na tem, da po javnih prostorih ponoči prenašajo klopi ter jih polagajo čez pota ali zavlečejo kam v stran. Policija se potem čudi drugo jutro, kako je bilo to mogoče.

Svojega očeta je okradel v Gorici Artur Kortnik iz Trsta. Oče je sedlar in sin mu je prodajal blago za smešne cene.

Prepočasno pošto imajo v Červinjanu. Vlaži zamujajo, pošta nekeje zastaja, ljudje se pritožujejo. Promet raste, torej naj se skrbi za več osebja!

Sivilja se hotela sastrupiti. Zaradi nesrečne ljubezni je izpila v via de la Scala neka šivilja steklenico vode, v kateri je stopila strup od žveplek. Zdravniška pomoč jo je rešila. Bila je zelo nezadovoljna, da je niso pustili umreti.

Edlingov trg v Gorici bodo nivelirali. Pričeli so že meriti.

Ta se bo požgal! Goriški policiji se je sam priglasil železniški delavec Janez Benko iz Cepovana. Oglasil se je zato, ker je — nedolžen. Bil je pijan in se je z ljudmi prepiral. Ko se je stregnil, so mu rekli, da je grozil, da bo požgal vas Drgačnik pri Sv. Luciji. Njemu samemu se zdi, da je res kaj takega rekel. Bilo bi vendar sitno, če bi ga aretirali, in zato je sam prišel in povedal, kaj da se mu je primerilo v pijanosti. Dali so ga v zapor.

Psa, last peka Tomasinja, opazujejo, če je res stekel.

Fakin prodajal trgovcu. Trgovcu Nagelschmiedu v Trstu je nekdaj kradel iz magacina. Ta se ni mnogo zmenil za to, ker je bil zavarovan zoper tatvino in je dobil škodo povrnjeno. Ko mu je pa vedno zmanjkovalo, je bolj pazil in zalotil svojega fakina, ki je prodajal skrivaj robo iz Nagelschmiedove zaloge nekemu trgovcu v Čedad. Tatu so ga aretirali na Reki.

Kovaču Briškoviču v Trstu so zlikovci ukradli nakovalo in nekaj železa.

Prebivalstvo Trsta koncem leta 1903. V Trstu je znašalo prebivalstvo koncem l. 1903 in sicer brez posadke 187.249. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v Trstu 178.127 prebivalcev. Potemtakem je naraslo v Trstu v treh letih število prebivalstva za 9122 prebivalcev.

Ubijanje volov na nov način. V Trstu so pred dnevi v mestni klavnici poskusili ubijati vole na nov način, namreč z nekim posebnim revolverjem. Pravijo, da se je ta poskus še precej dobro obnesel.

Imenovanje. Za policij. koncipista imenovalo je tržaško namestništvo g. Josipa Kurzeanna.

Jaroslav Kocijan je dal v Gorici dva koncerta. Oba sta bila izvrstno obiskana. Češki umetnik je naredil silen vtisek na občinstvo. Tudi zagrizeni Lahi so morali brez pridržka priznati Kocijanu, da je vrl naslednik Paganinijev. To priznanje dela čast slovanskemu življu tudi na Primorskem.

Zakladi denarja in francoska krona skrita na Goriškem. Goriška policija je izvedela novico, kakršna se vjame prav redkokrat; lahko je ponosna nanjo. Oglasil se je namreč pri njej 72letni starček Stefan Modon iz Banjšice, ki je naznanil sledečo skrivnost: Dva Goričana in eden iz Vertojbe že sedem let trosijo okoli ponarejen denar. Delajo ga v laškem Vidmu in spravljajo čez mejo. On je prišel tej stvari na sled. Ko je pa Tone iz Vertojbe izvedel, da hoče Modon izdati njegovo skrivnost, ga je pretepel tako, da je Modon ležal bolan na nogah več let. Zagrozil mu je, da ga ubije, ako zine le besedico o denarju. Modon se je ustrašil in molčal. Zdaj pa neče nesti te skrivnosti na drugi svet, ampak predno umrje, jo pove policiji. »Zdaj pa vem še nekaj,« je nadaljeval, »kar vam moram tudi razodeti. Pri Sempetru na vipavski strani je travnik. Tam kopljite! Tam je shranjen zaklad, ki so ga Francozi pustili tod. In tudi francoska krona je tam zakopana. Tam je denarja toliko, da bi celo deželo lahko kupili z njim. Le iskati ga je treba in pa — najti!« Policija je premišljevala to naznanilo in rekla, da je Modon znorel. Mislimo pa, da se bo našel ta ali oni, ki bo šel iskati francosko krono.

Zgorela je v Tolminu 36letna omožena Marija Quala (Hvala?) Bila je sama doma. Ko je kuhala, vžgala se ji je obleka. Domačini so jo našli mrtvo in vso sežgano na tleh v kuhinji.

Novice iz Amerike.

15 let zaprt radi 10 centimov. Amerikanske postave niso prijetne za tatove poštnih znamk. Pred nekaj leti je bil nekdaj obsojen na dosmrtno prisilno delo, ker je ukradel znamko za 10 centimov. Seveda mu je to kazen znižal tedanji predsednik Mac Kinley na petnajstletno ječo.

671krat podal roko. Predsednik Roosevelt je, kakor se poroča iz Washingtona, pri novoletnem vsprejemu, ki je tratal 3 ure 11 minut, podal nič manj kakor 6711 osebam roko, ne da bi kazal kako znamenje zmučenosti.

Veslovansko razstavo vseh ameriških Slovanov prireda v Clevelandu.

Hotel pogorel. V Clevelandu je pogorel hotel »Cleveland Union«. Ogenj se je razširil ponoči. Vsi gostje so bili primorani zbežati v nočni obleki.

Drobne novice. Slovenci v Ameriki. Obbolel je v Calumetu č. g. Marko Papež. — Nova slovenska cerkev v Calumetu bo dovršena spomladi. — Strahopetni rojak. Pred nekaj dnevi je priplul v New York

Slovenec Janez Polajnar. Namenjen je bil iti v Cleveland. Na morju so ga rojaki preplašili, da v Ameriki ljudi žro in da ga bodo vrnil nazaj v Evropo, če se pusti prepeljati na ladji iz Ellis Islanda v New York. Reveža je to tako preplašilo, da se nikakor ni dal prepeljati v New York in so vsi na pari uradnikov spravili ga dalje bili zadržani. Slednjič je prišel ponj baje neki sorodnik iz Clevelanda in ga vzel seboj. — Najlepša slovenska cerkev v Ameriki je ravnokar dovršena cerkev sv. Jurija v So. Čikagi. — Umrl je v Cherokee Kans naš rojak Karol Ravnikar. V clevelandski bolnici je umrl naš rojak Franc Kolenc iz Žrov. — Č. gosp. Ig. Bugarju v Puebli se je zdravje obrnilo toliko na bolje, da mu je sedaj mogoče zopet maševati. — Nesreča. Časniki poročajo, da je razstrelba v rudniku pri Silvertonu, Colo., hudo poškodovala na obrazu našega rojaka Franc Gerviša.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. januarja.

Slovenski Narod in izseljevanje. Ta list, ki simpatizira z vsakim oderuštvom, se silno jezi nad »Rafaelovo družbo«, ki je dobredelen zavod, preskrbujejo izseljencem točne informacije, da niso izročeni samo agentom, ki zastopajo seveda le svoje in svojih parobrodskih družb koristi. Ze kliče zopet vlado na pomoč. Sram bilo ljudi, ki se jim ne smilijo niti reveži, ki gredo po svetul!

Slovensko - nemška zveza. Tudi nemškutarski »Krainischer Lehrerbund« je nastopil na strani »slovenskih« liberalcev proti katoliško - narodni stranki. Njegovo glasilo je seveda »Slovenski Narod«. Gluha vkup štrih. Ne vemo, čemu se tako trudijo ti ljudje, da bi nam dopovedali, da so proti nam, ko smo to že od nekdaj vedeli! Take izjave nikomur ne škodujejo, ker ničesar ne izpremene.

Častni občani. Odbor občine št. Peter na Krašu je v svoji seji dne 11. t. mes. imenoval častnimi občani gg. Ivana Zupana, kurata v št. Petru, c. kr. deželnega gozdl. nadzornika Gola v Ljubljani in Jos. Hruša, c. kr. oskrbnika kobilarne v Lipici.

Cenično komisijo za osebno dohodarino v ljubljanski okolici so bili včeraj v II. skupini izvoljeni: Udom za dobo štirih let gospod A. Belec, župan v St. Vidu, z 11 glasovi; udom za dobo dveh let gospod A. Galle, župan v Zgornji Siški, z dvema glasovoma; namestnikom je izvoljen s tremi glasovi gospod Jos. Seidl, posestnik v Sp. Siški. Gospod Fr. Košak z Grosuplja je sicer dobil deset glasov za uda, toda ti glasovi so neveljavni, ker je že član priavne komisije do 1905. Za namestnika je bil izvoljen z devetimi glasovi g. J. Matjan z Zg. Siške, ki pa je izvolitev odklonil z ozirrom na § 187. zakona glede osebne dohodarine. — Volitev v I. skupini se ni vršila, ker se nihče ni udeležil volitve, ki bo zopet razpisana.

Najnovejša sodnijska imenovanja. Praes. 138 17/4. Slavnemu uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. V notci, nahajajoči se v 4. št. »Slovenca« z dne 7. t. mes. »Najnovejša sodnijska imenovanja« se trdi, da ima ministrski predsednik dr. pl. Körber trikratno plačo, namreč kot ministrski predsednik, kot justični minister in kot minister notranjih zadev. Ta trditve dejanskemu položaju nikakor ne odgovarja; njegova ekselencia ima v resnici le prsto plačo ministrskega predsednika, tako da se prihranijo plače ministra za notranje zadeve in za pravosodje v skupnem znesku 80 000 K vsled združitve teh portfelov v njegovi roki. Drugih dejanskim okolnostim tudi ne odgovarjajo trditve te notice popravljati, se deželnemu sodnemu predsedstvu ne zdi potrebno. Ta popravek izvoli naj se v zmislu § 19 tisk. post. ponatisniti. C. kr. deželno sodno predsedstvo v Ljubljani, dne 13. januarja 1904. — Podpis nečitljiv.

Socialna demokracija — prodana. Iz delavskih krogov se nam piše: Dostej smo mi delavci mislili, da se socialna demokracija resno bojuje za delavske pravice. Zdaj pa vidimo, da se je čisto prodala vladi in liberalcem. Na shodu na Starem strelišču je izjavil sodrug Linhart, da ne glasuje za splošno in enako volilno pravico. V ne-

deljo na socialno - demokraškem shodu pa niso predlagali in ne sklenili resolucije za splošno in enako volilno pravico. Iz tega se vidi, da je socialna demokracija izdala delavstvo. Dolžnost vsega delavstva je, da to stranko pobija in se je iznebi popolnoma.

Največji propagator slovenske vzajemnosti. »Slov. Narod« je prinesel bombastični dopis iz Prage o »Hribarjevem večeru«, v katerem nam popisuje, kako ves češki narod slavi tega »največjega propagatorja slovenske vzajemnosti«. To so morali biti navni ljudje zbrani tam na Zofinu, da se niso prej bolje informirali. Hribar je politični zaveznik istega barona Schwegla, kateri na Dunaju pobija češke zahteve, je zaveznik istih nemških nacionalcev, ki hočejo razdeliti češko kraljestvo. Praško časopisje bi morale vendar pojasniti svojemu občinstvu to stvar, drugače se moramo Čehom smejati.

Nevarno je obolel č. g. dr. Josip Kržišnik, dekan v Trnovem na Notranjskem. Nakopal si je bolezen vsled preveč vestnega spolnovanja svojih dolžnosti. Priporočamo ga v molitev mnogostežvilnim prijateljem in znancem po Kranjskem in Štajarskem.

Iz radovljiškega okraja. Svet napreduje, recite, kar hočete. Zato pa ni čudno, ako včasih voz uide v kolesnice, po katerih so ga vlačili že pred desetletji. No, Radovljičani pa prekosé vse druge. Bil sem po opravkih v Radovljici, kjer so že pred tedni volili nov občinski odbor. Novega župana pa še sedaj nimajo in ga morda tako hitro še ne dobé, čeprav so prošnje in pritožbe romale že okrog vseh oblastev. Sicer pa novi odbor sam ni na jasnem, kdo naj zasede županski stolec. No, morda si ga naroče iz »rajha«. Pač pa je edenmej kandidati, ki si je opomogel s slovenskimi groši, a danes tako čišla slovenski rod, da vailjuje užigalice nemškega »schulverein«, ki na svoji trgovini nima slovenske črke, ki najrajši lomi nemščino, ki se udeležuje manifestacij nemških turnarjev in je s posli ne navadno prijazen. Pravili so mi, da ta nemški gospod v istini pričakuje, da ga Radovljičani izvolijo za »purgermajstra«. Jaz pa sodim, da Radovljičani niso tako moderni, četudi nekateri prisegajo na nemško slovensko zvezo, pa tudi ne tako neusmiljeni, da bi mu naložili tako težko breme. Če pa so taki, potem pa morajo naročiti vsaj 12 frankfurtaric in nič manj nemških napisov za slavo, ki pozdravijo novega župana. No, saj Radovljičani so dobili obljub večji koš, nego je oni, s katerim ob sobotah pobirajo po trgu smeti. Tako menda dobé vodovod vsaj ob jesenskem deževju s steh, večjo postajo — zunaj na polju, tramvaj do postaje, novo smetišče na občinskem svetu, kanal do Save, nov drevored, električno razsvetljavo in druge moderne naprave. Tudi gotov kraj menda zgine z javnega sveta. Radovljica, sreča te išče, našla jo boš, ako ugameš pravega župana.

Železnica skozi Karavanke. Pri predoru skozi Karavanke so na koroški strani včeraj pričeli delati četrty kilometer. Vsak dan napravijo na tej strani 5 metrov, na kranjski strani pa 282. Predor bo dolg 7970 m. Izdelati je treba še 2940 m, kar bo gotovo tekem l. 1905.

Razpisana služba. Pri davčnem referatu okrajnega sodišča v Logatou je razpisana služba pisanja zmožnega pomožnega sluge.

Za kolesarje in lastnike avtomobilov. Častniki, podčastniki in tudi prostaki, nahajajoči se v rezervi, ki bi hoteli opravljati, ko bodo poklicani k vojaškemu vajam, službo ordinance ter se tam posluževati lastnih koles ali pa avtomobilov, zglašijo naj se do konca februarja t. l. pri dopolnitvenem okrajnem poveljništvu. Odkodnina za kolesarje je določena na 6 kron na dan, za avtomobiliste na 30 K.

Iz kranjskega okraja se nam piše: Večkrat sem že bil v Ljubljani. Pa nobenkrat še nisem opazil, da se v Ljubljani po gostilnah toliko nemškutari, kakor sedaj. Bil sem v neki dobro obiskani gostilni, kjer se shaja največ Slovencev. Sedeli so pri neki mizi — gotovo uradniki — in samo nemško govorili, sem pa tje se je slišala kaka slovenska beseda — za spremembo. Kako umesten je klic: Slovenci, govorite le slovensko po gostilnah. — Vračal sem se z gorenjskim vlakom; pa zopet v vagonu se je čula le nemščina. Razumel sem, — znam tudi nemško — da se jih nekaj pelje v Bohinj, da imajo delo pri železnici, ali so pa le špekulantje. Ali je to tudi posledica nemško-slovenske zveze?

Umrl je v Preserji g. Vid Voršič, c. kr. nadpaznik finančne straže v p.,

trgovca in gostilničar, v 51 letu svoje dobe. N. v m. p.

Razveljavljena prepoved. Kr. deželna vlada v Zagrebu je razveljavila prepoved, valed katere se niso smeli na Hrvaško-Slavonsko uvažati prašiči iz polit. okraja K r š k o.

Vojaške ustanove. Razpisanih je več vojaških ustanov po umrlim feldcajmajstru pl. Weiden, za bivše vojake, ki so se udeležili bitke leta 1848—1849 ali pa leta 1848 pred Dunajem in bili ondi ranjeni. Prošnje so vložiti do 10. februarja 1904 pri mestnem magistratu v Ljubljani, oziroma pri pristojnem okr. glavarstvu. Iste so koleka proste. Priložiti je dokaze, da je presilec bil kot vojak res v eni teh bitk ranjen in za delo nesposoben.

Ljubljanske novice.

Poštna vest. Pri tukajšnjem brzojavnem in telefonskem uradu so predvčerajšnjim vpeljali popolno nočno službo.

Tat poštne vreče v Ljubljani prijet. Včeraj popoldne aretovala je mestna policija v Kolodvorskih ulicah poštnega blazpca Markota Florjaniča, stanujočega na Igriškem trgu št. 1, in njegovo ljubimko, služkinjo Terezijo Golob, stanujočo pri Juvančiču v Novem Vodmatu. Dne 10. decembra m. l. je bilo namreč na južnem kolodvoru iz poštne vreče ukradenih 3900 kron, in je to tatvino, kakor se je sedaj izkazalo, izvršil Marko Florjanič. Našel se je skoraj ves ukradeni denar pri njem — 3700 kron — in ena srebrna ura, ki je bila v noči od 12. na 13. novembra l. l. tudi na južnem kolodvoru ukradena iz poštne vreče. Florjanič je priznal obe tatvine. Dne 10. t. m., ko je ukradel denar, peljal je pošto na južni kolodvor, kjer je slugi Skofci pomagal skladati pakete v poštni vozček. Sluga je mejtem, ko je jemal pakete z voza, obesil vrečo z denarjem na vozna vrata in ko se je odstranil, je Florjanič prerazal vrečo in vzela iz nje denar, natri pa je dal kosce papirje. Tatvine ni v Ljubljani nihče opazil in se je splošno mislilo, da je bil denar ukraden mej vožnjo iz Ljubljane v Trst, kamor je bil denar poslan. In res so v Trstu zaprli nekega poštnega uradnika, katerega so sumničeli, da si je prisvojil denar. Florjanič je po tatvini denar skrtil doma v podstrešju za streho. V Ljubljani so bili vsi uradniki in poštni sluga, ki so imeli omenjenega dne odpraviti pošto zaslani in še celo hišne raziskave so se izvršile pri njih. Florjanič, dasi je vozil pošto na kolodvor, zdel se je svojim predstojnikom na pošti tako nedolžen, da se ga nasproti oblastim še imenovali niso. Mestna policija, ki je tudi poizvedovala po storilcu, obrnila pa je svojo največjo pozornost ravno na Florjaniča in je njega in njegovo ljubimko vedno nadzorovala. Predvčerajšnjim se je izvedelo, da je Terezija Golob nakupila več obleke, dasi je sedaj brez službe in da namerava oditi s svojim ljubimcem iz Ljubljane. Tudi o Florjaniču se je izvedelo, da je v zadnjem času nekaj več denarja potrosil in da je plačal tudi za Terezijo Golob hrano in stanovanje. Včeraj zjutraj izvedela je policija, da je Florjanič odpovedal službo in da se misli takoj odpeljati iz Ljubljane. Detektivi se mu bili vedno za petami, prijeli se gaje hotelo bele v trenutku, ko boče šel na kolodvor, da se odpelje, ker le takrat boče imel denar pri sebi. In tako je tudi bilo. Ko sta Florjanič in Terezija Golob šla že proti kolodvoru, da se s popoldanskim poštnim vlakom odpeljeta, vstavil ju je policijski kancelist Ivan Toplikar, detektiv Franc Gabre in policijski stražnik Erikavec. Slednji jima je sledil s svojim bratom iz Vodmata do kolodvora. Aretrancata sta bila danes izročena deželni sodnji.

Ogoljufani gostilničar. K gostilničarju g. Kalanu na Poljanski cesti je prišel odpuščen diurnist urada za odmerjenje davčnih pristojbin Merlak, ki mu je kazal neki dekret, katerega je pri Kalanu zastavil, da je dobil pijače in jedi. Ko je šel g. Kalan z dekretom po plačilo k davčnemu uradu, je izvedel, da je dekret ponarejen. Merlak je ovaden sodišču.

Izglubljeno. Železniškega uslužbenca žena Neža Rupnikova, stanujoča na Zaloški cesti št. 1 je izgubila včeraj popoldne na Vodniškovem trgu bankovec za 10 K. — V Kobjušnih ulicah je bila včeraj najdena konjska odeja.

V Ameriko. Včeraj zvečer se je z južnega kolodvora odpeljalo 27 oseb v Ameriko.

Nekaj denarja je najdenega v gostilni pri Tšerju star. v Kolodvorskih ulicah.

Splošno konsumno društvo se souje v Vodmatu.

Pevsko društvo „Ljubljana“. V nedeljo, 17. t. m., se vrši v prostorih „Puntigamske pivnice“ IV. kmetijski ples pevskega društva „Ljubljana“. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K; obitelj treh oseb 2 40 K. Sodeluje godba c. in kr. pešpolka št. 27 in kmetijska godba. Morebiti se je koga nehote pri razpošiljanju vabil spregledalo, kar naj dotični oprostite.

Smrtna kosa. Umrl je na sv. Petra cesti št. 43 črkostavec g. Anton Belič. Pogreb bo v četrtek.

Gostilno na Rmaki cesti št. 4 je prevzel g. Kavčič.

Tatvine. Na južnem kolodvoru je bil včeraj zvečer zasaden 12letni deček M. K., ko je kradel premog. — Danes dopoldne je bil gostilničarju Andreju Zajcu na Poljanski cesti 11 iz gostilne ukraden rujav havelok.

V deželno bolnico so pripeljali danes 23 let starega kamnoseka Giov. Pascottinija iz Hrusic. Pri obdelavanju kamna mu je odletela šibra v desno oko in mu je hudo poškodovala.

Društvena godba priredi danes zvečer društveni koncert v prostorih „pri Perlesus, Prešernove ulice. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina za člana prosta, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri zvečer vrši se istotako društveni koncert v hotelu „Lloyd“ na Sv. Petra cesti. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člana prosta, nečlani plačajo 40 vin. **Skladatelj opere „Peter Svačić“.** Slik mladega skladatelja g. Josipa Mandiča je razstavljena v naši izložbi v Kopitarjevih ulicah.

Književnost in umetnost.

*** Repertoire slovenskega gledališča.** V petek je premijera Mandičeve opere „Peter Svačić“. Za to predstavo se bodo dajale za sedeže nove vstopnice s št. 56. Da ne bo neljubih pomot, naj blagovolijo vsi, ki imajo za odpovedano premijero dne 12 t. m. kupljene vstopnice s št. 55, oglasiti se v Šešarkovi tobakarni, da se jim povrne denar, ali da zamenjajo vstopnice. Ker je za petek samo za tržaške Slovence naročenih 50 sedežev, naj se to vpošteva ter naj si zlasti rodoljubi z dežele pravočasno preskrbe pravilne sedeže, kajti kdor bi prišel brez naročenega sedeža ali brez veljavne vstopnice, temu se pri najboljši volji ne bo moglo vstredi. — **V nedeljo** sta dve predstavi: pop. Ogrinčeva veseligr „V Ljubljano jo dajmo“ in „Krojač Fips“, zvečer pa „Potokoli zemlje“.

*** Slovensko gledališče.** Namestu operne novitete so sinoči ponavljali „Kralja na Betajnovik“. Predstava ni zastajala za prvo. Seveda moramo odločno obsojati moralno in socialno tendenco igr, ki je vseskozi napačna. Gosp. Lier je igral v splošnem boljše kakor prikrat, in njegovi igri nimamo ničesar očitati. Isto velja o Maksu, g. Boleški; izcizeliran značaj. Čuvstvena je bila igra gđ. Rückove, gđ. Kreisove. Imenitno sta vspela gg. Verovšek, Dragutinovič. Drugi niso zastajali. Režija je bila boljše, kakor zadnjič. Gledališče je bilo precej dobro obiskano, kar sicer ni navada pri predstavah, ki so zadnji hip vrinjene v repertoire.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Izrezatiga je hotel. Janez Kalan iz Spod. Bitnja je bil zvečer 18. oktobra v krmi na Gaštanju od mlinarja Jurija Zavrla iz Sred. Bitnja na rokah obrezan. Ko je Kalan zapustil gostilno, sunil ga je Zavrl z nožem. Kalan je pred sodiščem pričal, da ne ve, kdo ga je ranil. Zaradi te lažnjive trditve je bil Kalan obsojen na dva meseca ječe, Zavrl pa na 5 mesecev. — **Surov mož** Franc Janežič iz Zgor. Bele je bil že 16krat kaznovan. Razjezil se je bil na svojo ženo, ker je nekemu sosedu posodila 200 K. Pretepal jo je tako neusmiljeno, da so jo morali oddati v ljubljansko bolnico. Na neki njivi je nasekal 4 orehe, Marijani Rehberger je pa z nožem v roki grozil. Obsojen je bil na 5 mesecev ječe. — **Streli** odpodeni napadalc. Fantje Stefan Slivnik iz Mavkuza, Tine Rabič iz Spodnjih Griji, Fr. Pretnar, Tone Prešeren in Janez Kogoj, vsi iz Spod. Grabna, so prišli dne 8. septembra l. l. zvečer v družbi drugih gorjanskih fantov v Arhovo gostilno na Rečici, kjer so hoteli fanta Jožefa Bijola preteptati. Ta se jim je hotel umakniti, a Gorjani so ga dohiteli in z remeljni na tla pobili. Nato so fantje pričeli metati proti gostilni kamenje. Nekdo je večna vrata zopet odprl, in pridelo je več znožmi oboženih fantov, med njimi Slivnik in Rabič, zopet v vežo. Se enkrat se je posrečilo, Gorjane iz veže izriniti, a zdajci je začelo kamenje deževati. V hiši zajeti gostje so niso vedeli drugače pomagati, nego da so začeli z revolverjem streljati; en strel je nevarno ranil Valentina Rabiča. Sodni dvor je vsih pet obtožencev krivim spoznalo in obsodil: Stefana Slivnika na 15 mes., Tineta Rabiča na 13 mesecev, Franceta Pretnarja in Toneta Prešerna, vsacega na pol leta, Janeza Kogojja pa na 5 mesecev. — **Tatica** in **obrekovalka**. Dne 7. decembra m. l. leta zapazila je Kolenčeva natakara na Go-

ričanih, da jej je vzela denarnica z vsebino 130 kron, katere je, predno je šla spat, vtaknila v žep svojega krila. Ta denar je bil skupilo prejšnjega dne in bi ga bila morala gospodarju oddati. Dekla Franciška Grošelja pa je gospodarju rekla, da je natakara gotovo denar skrila; in je res na to sumničenje orožništvo ovadilo natakara zaradi hudodelstva nezvestobe. Kasneje se je pa dognalo, da je prava storilka Grošelja sama, kajti ona je petdesetak hotela odposlati svoji materi, 30 kron pa je zakopala v steljo. Sodišče jo je obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

Vojna nevarnost — odvrnjena.

Vojna nevarnost na daljnem Iztoku je začasno preprečena, ker se je Japan odločil, sprejeti zopet pogajanja. V vojaških krogih so vedno dvomili, da bi bila skorajšnja vojna mogoča, ker japonska vojna moč vendar še ni toliko izdatna, da bi si mogla zagotoviti zmago napram Rusiji. Začeti pa vojno z negotovim in dvomljivim uspehom bi bila hazardna igra, in Japonska kot tako previdna država bi je ne vsprejela nikdar. Gotovo je sicer, da pride enkrat radi Koreje med rusko in japonsko državo do vojske. Rusija, ki se je utrdila v Mandžuriji, se samo s to deželo ne more zadovoljiti. Pogled na zemljevid zadostuje, in spozna vsakdo, da je Rusija prisiljena, če hoče ohraniti sedanje pridobitve, misliti na nadaljno razširjenje svoje vzhodno-azijske posesti.

Rusija mora razširiti svojo obalo, ustvariti mora novo podlago za svojo trgovino. Ni drugače, kakor da obrne svoj pogled na Korejo, ki sedaj zapira Rusom pot do morja. — In Japonska bo kmalu preobljudena, dobiti mora zemljo, kamor bo pošiljala svoje prebivalstvo — in tu se križajo medsebojni njihovi interesi. Japonska gleda že nekaj desetletij sem na Korejo in se je že privadila na to, da postane v kratkem njihova posest.

Vkljub temu pa leži vojna rešitev po splošnem mnenju še jako daleč.

Zadnji brzojavi: Pariz. V ministrskem svetu francoskem je zunanji minister podal izjave mirovnega značaja.

London. Kitajski poslanik v Tokiu je brzojavil princu Čingu: „Glede na mogoči izbruh vojske naroča Japan Kitaju, naj ohrani najstrožjo nevtralnost, naj štiti v notranjosti dežele stanujoče tujce in vzdrži red v Šantungu in Jünnanu, da tuje vevlasti ne bodo imele vzroka agresivno nastopiti.“

London. „Times“ pravi, da je izvedela iz Pekinga: Drugi ruski odgovor je napravil na Japonsko neugoden vtis. Ako se Rusija ne uda, bo Japonska prisiljena zagrabiti za orožje.

London. Reuterjev biro je dobil od merodajne strani vest, da bo Nemčija v slučaju vojne zavzela strogo nevtralnost stališče. Tudi ostali trozvezni sili jo bosta posnemali.

London. „Sunday Spezial“ piše, da je Japan v zadnjih dneh zasedel vse strateške točke na južni Koreji. Japonska armada na Koreji šteje 50.000 mož in se vsak dan pomnožuje.

Petrograd. Sibirska železnična uprava je izjavila, da zamore tekem štirih tednov 75.000 mož z vsem potrebnim prepeljati v vzhodno Azijo.

Razne stvari.

Najnovejšje od raznih strani.

V Marijine toplice pride letos za dalje časa angleški kralj Edvard. — **Bolezen ruske carice** zdravnike jako vznemirja. Boležine v ušesu so postale hujše. Potovanje carice na Krim je odglašeno. — **Dvakratni poskušeni umor.** Na Dunaju je dvakrat napadla neka Klementina Müller trgovskega potnika Rudolfa Kirchmayerja ter vsakokrat večkrat nanj ustrelila. Potnik je lahko ranjen. Napadalko so izročili sodišču radi poskušene umora. — **Splošna stavka** je proglašena v Vallo, kraj Taragona na Španskem. — **Tvrška Krupp** v Essenu je dobila veliko naročil za topove. — **Sorodniki pri požaru** gledališča ponesrečenih v Čikagi so včeraj imeli zborovanje, na katerem so sklenili skupno nastopiti glede odškodninskih zahtev. — **Radi južnega vremena** je na Nemškem v nedeljo pri drsanju na Müggel jezeru 13 oseb utonilo.

Kako bo leto 1904. V začetku vsakega leta je prvo in najvažnejše vprašanje, kako bo vreme v tem letu? Nekateri listajo po pratiki, drugi zopet prebirajo Falbov vremenski koledar. Tudi za leto 1904 je za znamenoval umrli „prerok“ več kritičnih dni. Razdeljeni so sledeče: Prvi red: 2. marec, 9. september, 9. oktober, 31. marec, 1. februar, 11. avgust, 7. november, 3. januar, 29. april, 13. junij. Drugi red: 7. december, 13. junij, 29. maj, 22. december, 15. april, 15. maj, 17. marec, 23. november, 24. september, 24. oktober, 16. februar, 26. avgust. Tretji red: 27. junij, 27. julij. Vreme bo po Falbovi trditvi v prvi polovici

leta 1904. sledeče: Janurij: vreme izvanredno milo, mnogo dežja. Februrij: toplota normalna in mnogo padavine. Le v začetku in proti koncu meseca bo suho vreme. Marec: Toplota do 10. tega meseca stalna, potem do 22. zelo izpremenljiva ter pade pod nišlo. Tudi bo padlo mnogo snega. 2. marec se bo odlikoval najbolj, kar se tiče padavin. April: Vreme suho. Toplota v prvi polovici stalna, nato izpremenljiva. Maj: Toplota v začetku normalna, toda pade pozneje in ostane potem ves ostali del meseca pod normalom, torej bo maj zelo mrzel. Junij: Toplota v prvi polovici normalna, v drugi pod normalom. Mnogo dežja, posebno okoli 13. junija, ki je kritičen dan drugega reda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. januarja. V proračunskem odseku avstr. delegacije je dr. pl. Derschatta nasvetoval resolucijo, naj se v poročilo sprejme predlog: Delegacija izreka prepričanje, da ima vladar v smislu drž. zak. iz l. 1867 brez dvoma izključno pravico voditi, nadzorovati ter organizovati skupno armado. To je osebna vladarjeva pravica, ki jo izvršuje brez odgovorne vlade in za katero ne veljajo splošna načela glede sodelovanja zakonitih faktorjev.

Dunaj, 13. jan. Danes je v proračunskem odseku avstr. delegacije dr. Šusteršič izrazil vojnemu ministru popolno zaupanje za branitev enotnosti skupne armade in ker je ukazal, da se častniki uče polkovnega jezika. Govornik pa izraža pomisleke glede koncesij Madjarom, osobito glede šol, v katerih se bode vzgajal madjarski duh, ki bode razdvajal armado. To ravno vzbuja mej poslanci pomislek, ali bi glasovali za vojaške troške.

Dunaj, 13. januarja. Vojni minister je izdal naredbo, ki določa, naj se njegova povelja glede učenja polkovnega jezika najstrožje izvršujejo. Dalje določa, da neznanje nemščine ne sme biti ovira, da bi vojak ne bil podčastnik.

Dunaj, 13. jan. Luuger je napram nekemu časnikarju zanikal vesti, da namerava odstopiti z mesta dunajskega župana.

Budimpešta, 13. januarja. Vladna stranka je imela včeraj konferenco, v kateri je odobrila načrt o zvišanju plač drž. uradnikom.

Budimpešta, 13. jan. Pri vmeščenju velikega župana Bethlena v Dobeku so Romuni priredili protimadjar-ske demonstracije.

Budimpešta, 13. jan. Zbornica je sprejela prvi zakon glede novincev ter pričela razpravo o uradniških plačah.

Praga, 13. januarja. V nedeljo se je vršilo 21 shodov čeških agrarcev v po povodnji oškodovanih krajih. Vsi shodi so brzojavili cesarju, Körberju in dež. maršalu, naj se skliče v svrhu pomoči oškodovanim češki dež. zbor.

Arad, 13. januarja. V tukajšnjem okraju so bili veliki socialistički izgredi. Notar je moral bežati pred demonstranti. Aradska sodnija je poslala na lice mesta v spremstvu vojaštva uradnike, katere je pa množica napadla. Občina Ruhl je v pravem obsednem stanju. Tja se je odpeljal vlak z vojniki. V Talpasu so bili veliki izgredi. Vojaki in orožniki so tja odposlani.

Rim, 13. jan. Ministrski svet je sklenil, takoj pričeti v zbornici z obravnavami o avstro-ogrski trgovinski pogodbi.

Petrograd, 13. jan. Včeraj se je od 2. ure pop. do 7. ure zvečer vršil japonski drž. svet, ki je sestavil besedilo note, ki se vnovič odpošlje Rusiji. Ta nova nota nikakor nima značaja ultimatum.

London, 13. januarja. Poročila listov o vojni nevarnosti so danes manj pesimistiška, nego so bila včeraj.

Narédno gospodarstvo.

Trgovina z lesom.

Cene kranjskega in štajarskega lesa v poslednjih 8 dneh, postavljenega na kolo-dvor v Trstu. (To so cene, po katerih pla-šujejo tržaški trgovci z lesom)

Jelove deske, dobre,	1' = 25x26 mm 8/14'	K 96-108 1200'
" " " "	3/4' = 19x20 mm 7/14'	K 75-82 1200'
" skurete	1/2' = 13x14 mm 7/14'	K 56-60 1200'
" " " "	1/2' = 14x15 mm 7/14'	K 60-66 1200'
Jelovi remeljni (morali)	70x70 mm	K 52-54 1200'
" " " "	35x70 mm	K 26-28 1200'
" " " "	80x86 mm	K 66-70 1200'
" " " "	40x80 mm	K 33-35 1200'
" " " "	90x90 mm	K 82-86 1200'
" " " "	45x90 mm	K 41-44 1200'
" " " "	10x10 mm	K 28-30 n ³
" " " "	11x11 mm	K 28-30 n ³
Bukove dile (testoni)	20 mm 9/10' 1/3-9	K 44-46 %
Bukovi mlinci (tavoleta	brv. 9/10' 2/3-10	K 18-18.50 %
Bukovi mlinci (tavoleta)	bistr. 8/10	K 12.50-13.50 %
Poltramiči (fileri) 3/3, 3/4, 4/4	od K 26-30.	
Trami 4/5 d, 7/9	K 66-72 m ³	
Bordonati 27x32 in naprej	8-12 m	K 26-28 n ³

Odkar smo zadnjič poročali, se cene niso spremenile. Povpraševanja vedno malo, kupčija ne znatna. Zaloge so dobro preskrbljene.

Umrlj so:

V bolnišnici:

4. jan. Marija Simenc, gostija, 66 let, Marasmus senilis. — Antonija Skupčar, delavčeva žena, 29 let, jetika.
5. jan. Uršula Perme, gostija, 74 let, Marasmus senilis.

V hišnici:

28. dec. Lovro Smole, pastir, 47 let, prirojena slabost, akutna pljučna tuberkuloza. — Fran Balis, mizar, 79 let, Marasmus senilis, Paralysis cordis. 29. decem. Katarina Stermec, prodajalka, 74 let, Marasmus, Paralysis cordis.
1. jan. Ivan Cerar, delavec, 62 let, srčna hiba.
5. jan. Elizabeta Jenko, delavka, 80 let, Marasmus, Paralysis cordis.

57 1-1

Potrjim srce naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nepozabni gospod

Vid Woršič

c. kr. nadpaznik fin. straže v p., trgovec in gostilničar v Preserji

danes ob polu 6. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi in mučni boleznimi mirno v Gospodu zaspal v 51. letu svoje starosti.

Pogreb dragega rajnega bo dne 14. januarja 1904 ob polu 8 uri zjutraj.

Priloga se v molitev in blag spomin. Preserje, dne 12. januarja 1904.

Jozefa Woršič
soproga.

Zitne cene

dne 12. januarja 1904.
(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.68 do 7.69
" oktober	7.89 do 7.90
Rž za april	6.63 do 6.65
Oves za april	5.51 do 5.52
Koruza za maj 1904	5.25 do 5.26
" juli	5.36 do 5.37

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banška	K 7.95 do 8.50
Rž južne železnice	8.00 do 8.40
Rž	6.80 do 6.95
Ječmen	6.50 do 7.60
ob Tisi	6.10 do 7.20
Koruza ogrska stara	5.45 do 5.55
nova	— do —
Činkvant stari	6.55 do 6.90
novi	5.85 do 6.05
Oves srednji	5.85 do 6.05
Fizol	7.50 do 12.75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji sradni tlak 738.0 mm

Čas opažanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterev.	Nebo	Padavina v urah
12. 9. zveč.	738.5	-1.9	sl. svzh.	obl.	—
7. zjut.	737.1	-2.8	—	del. obl.	0.0
2. popol.	736.8	4.3	sr. jzah.	obl.	—

Srednja večerajša temperatura -2.4°, normale -2.6°

Dunajska borza

dne 12. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.55
Skupni državni dolg v srebru	100.5
Avstrijska zlata renta 4%	120.45
Avstrijska kronska renta 4%	100.60
Avstrijska inv. renta 3 1/8%	93.10
Ogrska zlata renta 4%	119.10
Ogrska kronska renta 4%	99.10
Ogrska inv. renta 3 1/8%	91.10
Avstro-ogrške bančne delnice	16.07
Kreditne delnice	678.75
London vista	239.68
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v. 20 mark	117.17 1/2
20 frankov	23.44
Italijanski bankovci	19.07
C. kr. cekini	95.80
	11.33

Preklic.

Anton Božič, vpokojeni rudar v Idriji, preklicujem tem potom vse lažnjive in nesramne obdolžitve, če sem jih kedaj govoril zoper g. Mici Sternad in naznanjam slav. občinstvu, da jaz o imenovanju nič slabega ne vem in ne morem dokazati, da bi midva kedaj v kakem razmerju stala.

V Idriji, dne 11. januarja 1904.

Anton Božič.

Medicinalni konjak

1393 50-11
garantirano pristni vinski destilat pod stalno kemično kontrolo.

Destilerija Camis & Stock
Trst-Barkovlje.

1/1 steklenice K 5—
1/2 " " " 2.60.

Dobiva se v vseh bolj-ših trgovinah.

Krasne pesmi za vsako slovensko družino. ✱✱

V mladem jutru.

Pesmi. — Silvin Sardenko.

Cena broširani knjigi 1 K 50 h, vezani 2 K 20 h.

Prodaja jih: Upravništvo „Dom in Sveta“ v Marijanišču, Katol. Bukvarna in Ničmanova prodajalna v Ljubljani.

56

10-1

Učenec

zdrav in iz početne hiše, za trgovino primerno izbračen, se sprejme takoj v manufakturno in spicerijsko trgovino na Vrhniki. — Ponudbe se naj adresirajo: Rutner Rudolf trgovec, Vrhnika. 52 2-1

Mlad izurjen pek,

ki bi rad postal samostojen, išče v ljubljanskem mestu pekarijo v nakup ali v najem. Zadevne ponudbe naj se dostavljajo pod šifro »B. B.« upravništvu t. ga lista. 55 3-1

Pivovarniška restavracija „pri belem konjičku“ v Ljubljani,

Wolfove ulice števil. 12.

Izborna kuhinja, vedno sveže Auerjevo

marčno pivo, pristna vina, elegantni

prostori.

Na blagohoten obisk uljudno vabi

z odličnim spoštovanjem

47 2

Rasberger.

Gospodična,

katerega bi bila tudi sama zmožna voditi trgovino z manufakturn. blagom

sprejme se takoj v službo!

Več o tem pové upravništvo „Slovenca“. 30 4

Iščem dobro izurjenega

strugarskega pomočnika oziroma strugarja.

Plača po dogovoru. Služba stalna in takoj

Fran Švigelj 1495 19

tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

Emajlna glasura, prava, uporab. mete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne školjke, kojim dá porcelanu slično prevlako. V škafličah po 1/3 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 524 3 11-4

Suhe gobe, orehe, predivo, želod, vsake vrste fižol, žito, sadje, suho in sveže, sploh vse

deželne pridelke, 1484 17

kupi Anton Kolenc v Celju.

Mesarski pomočnik,

katerega veselil na svoje začeti, ali na račun, ima na ponudbo lepo bodočnost, z le majhno kavicjo. Vešče naj bi bil slovenskega in če mogoče tudi nemškega jezika.

9 Oženjen ali neoženjen. 8-7

Kje, pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

Nove zboljšane gramofone

z glasovno-, ročno- in varstven. omarico, zelo priljubljeno med duhovščino, po družtvih in med zasebniki.

Gramofon avtomate

za gostilne zelo pridobitne prodajam tudi na obroke.

Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za stare.

Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.

1079 50-42

Rudolf Weber, urar v Ljubljani, stari trg 16.

Varstvena znamka.

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo, Buđi tek in prebavo, Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 9

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-69

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-85

S

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila

in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

Posestvo

je naprodaj

v lepem kraju ob novi državni železnici v Rožni dolini na Korškem.

Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara kréma, prodajalnica ter prodaja tobaka. Ista je pripravna tudi za kako drugo kupčijo.

Cena posestvu je 10.600 kron. Plača po dogovoru

Naslov posestnika gové iz prijaznosti
upravništvo »Slovenca« 1522 18

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

671 70 **F. HITI,**

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Vsak duhovnik potrebuje za znanstveno izobrazbo in za prakso strokovnega stanovskega lista, in kot tak se častiti slov. duhovščini priporoča domač list

VODITELJ V BOGOSLOVNIH VEDAH

ki izhaja četrtletno v Mariboru, vsakokrat po 8 pol, in velja na leto 5 K.

Naročnina se pošilja na Upravništvo »Voditelja« v Mariboru.

List obdeluje znanstveno in praktično vse panoge bogoslovne vede ter hkrati zasleduje razvoj bogoslovnega znanstva.

2 6-3

MLADI MOŽ

ki je dovršil nižjo gimnazijo, želi vsprejeti službo v kakšni pisarni ali tiskarni.

F. M. poste restante, glavna pošta, Ljubljana.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-3

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša K 4,948.796'27.

Stanje hran. vlog K 4,703.762'02. Denarni promet K 20,246'712'13. Stanje rez. zaklada K 77.979'34.

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

Koncesijonovano društvo za kraljevstva in dežele, zastopane na državnem zboru

10 8-3

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „Aurania“ z 1200 mesti III. razreda in s 300 salon-mesti II. razreda s kabinami, in z brzim parobrodom „Carpathia“ z 2000 mesti III. razreda in s 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo iz Trsta v Novi-York

III. razred, za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decemb. 1903. „CARPATHIA“ 2. februv. 1904.
„AURANIA“ 29. decemb. 1903. „AURANIA“ 16. februv. 1904.

Natančnejša pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novega-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbuje

Avstrijski domači glavni zastop Schröder & Comp., Trst

Via Carlo Ghenga šte. 8. I. nadstr.

Naslov za brzojave: SCHRÖDERCO-TRST.

Potniki naj se zglasijo pravočasno in prejcej pismeno ali brzojavno za vozne biljete.

Izdavajo se tudi za iste parnike vozni biljeti za Palermo, Algier in Gibraltar.

ANTON PRESKER

1357 85

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

oriporoča preč. duhovščini izdelovanje vsakovrstne

ihovniške obleke

trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Franja Jesih, Ljubljana, Stari trg št. 17.

priporoča 43 10-2

svoj modni salon v napravo oblek.

Poučuje tudi

v krojnem risanju

po najnovšem sistemu.

Vsak dan
sveže najfinejše

pustne krofe

priporoča

J. ZALAZNIK

slaščičarna

Stari trg 21 24 13-3
Glavni trg 6
Sv. Petra cesta 26.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

“ prilika za štedenje! “

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Šlibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic. 134 281